

Warszawa, 12 stycznia 2021 r.

BAS-WAPM-34/21

TRYB PILNY

Do druku nr 866

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jan Kanthak)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2019 r. poz. 1028, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W projekcie ustawy przewidziano nowelizację ustaw: z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia¹ (dalej: k.p.w.), z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń² (dalej: k.w.), z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej³ (dalej: ustawa o służbie cywilnej) oraz z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy⁴ (dalej: k.k.w.). Zgodnie z uzasadnieniem projektu proponowane zmiany zmierzają do umożliwienia referendarzom sądowym wymierzania kar nagany albo grzywny za wykroczenia w postępowaniu nakazowym.

Artykuł 32 § 1 nowelizowanego k.p.w. stanowi, że rozstrzygnięcia zapadają w postaci orzeczeń, zarządzeń albo mandatów karnych. Zgodnie z proponowaną zmianą § 2 tego artykułu orzeczenia byłyby wydawane w formie wyroku, postanowienia albo nakazu karnego. W myśl dodawanego art. 32 § 2a k.p.w. nakaz karny byłby wydawany przez referendarza sądowego, gdy ustawa to przewiduje. Zaistnienie możliwości wydania nakazu karnego stanowiłoby przesłankę do skierowania przez prezesa sądu, po wszczęciu postępowania, sprawy na posiedzenie (proponowana zmiana art. 60 § 1 pkt 7 k.p.w.). Referendarz sądowy wydawałby na posiedzeniu nakaz karny w sprawach o wykroczenia, w których wystarczające jest wymierzenie nagany lub grzywny; nakazem karnym nie można było orzec środka karnego. W razie stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu karnego, referendarz sądowy zarządzeniem przekazywałby sprawę prezesowi sądu, który miałby obowiązek wydać stosowne zarządzenie, nie wyłączając skierowania

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 729, ze zmianami.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 821, ze zmianami.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 265 i 285.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 523 i 568.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SP5-UP-020-3(5)11M

Data wpływu 13.01.21

sprawy na posiedzenie w przedmiocie wydania wyroku nakazowego. Nakaz karny, od którego nie zostanie wniesiony sprzeciw lub sprzeciw zostałby cofnięty, podlegałby wykonaniu jak prawomocny wyrok skazujący (projektowany art. 94a k.p.k.).

Proponowane zmiany dotyczą ponadto m.in. zniesienia instytucji odmowy przyjęcia mandatu karnego przez sprawcę wykroczenia (proponowane uchylenie art. 97 § 2 k.p.w.). Zgodnie z proponowaną regulacją obowiązywałaby zasada, że grzywnę uważa się za nałożoną mandatem karnym z chwilą uiszczenia grzywny funkcjonariuszowi, który ją nałożył (proponowany art. 98 § 2 k.p.w.). W przypadku nieuiszczenia grzywny nałożonej mandatem zaocznym organ, którego funkcjonariusz nałożył grzywnę, występowałby do sądu z wnioskiem o ukaranie (proponowany art. 99 k.p.k.).

Od nieprawomocnego mandatu karnego ukaranemu przysługiwałoby, w terminie 7 dni od dnia nałożenia grzywny tym mandatem karnym, odwołanie do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce popełnienia wykroczenia; odwołanie byłoby wnoszone bezpośrednio do sądu (proponowany art. 99a § 1 k.p.w.). Odwołujący się byłby obowiązany do wskazania, czy zaskarża on mandat co do winy, czy co do kary (proponowany art. 99a § 2 k.p.w.). Zgodnie z uzasadnieniem projektu w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie obowiązywałby zakaz *reformationis in peius* – sąd rozpoznający sprawę po wniesieniu odwołania mógłby orzec na niekorzyść ukaranego (proponowany art. 99a § 6 k.p.k.). Po rozpoznaniu odwołania sąd orzekałby o utrzymaniu zaskarżonego mandatu karnego w mocy albo uchylałby mandat karny i orzekał co do istoty lub umarzał postępowanie (proponowany art. 99a § 7 k.p.k.).

Od wyroku sądu zapadłego w wyniku rozpoznania odwołania przysługiwałaby stronom apelacja (proponowany art. 99b k.p.k.). Mandat karny stawałby się prawomocny z upływem terminu do wniesienia odwołania, z chwilą cofnięcia odwołania lub z chwilą uprawomocnienia się wyroku utrzymującego w mocy mandat karny albo wyrok sądu odwoławczego utrzymującego w mocy taki wyrok (proponowany art. 99c k.p.k.). Uprawnionym do uchylenia prawomocnego mandatu karnego byłby sąd okręgowy, na którego obszarze działania została nałożona grzywna (proponowany art. 101 § 2 k.p.k.).

Przewidziane w projekcie modyfikacje pozostałych zmienianych ustaw dotyczą: terminu ustania karalności wykroczenia (projektowany art. 45 § 1 k.w.), zaliczania na poczet grzywny orzeczonej za wykroczenie kwot uiszczonych lub wyegzekwowanych z tytułu grzywny nałożonej mandatem karnym za to samo wykroczenie (proponowany art. 52b k.k.w.) oraz wskazania, że stanowiska podsekretarzy stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, przez których Minister Sprawiedliwości sprawuje nadzór nad działalnością sądów, nie są wyższymi stanowiskami w służbie cywilnej (proponowany art. 52 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej).

Projekt zawiera postanowienia przejściowe. Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy projektu nie należą do materii regulacji prawa Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Przedmiot poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Marcin Fryźlewicz

ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Wicedyrektor

Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Warszawa, 12 stycznia 2021 r.

BAS-WAPM-35/21

TRYB PILNY

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jan Kanthak) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

W projekcie ustawy przewidziano nowelizację ustaw: z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia¹ (dalej: k.p.w.), z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń² (dalej: k.w.), z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej³ (dalej: ustawa o służbie cywilnej) oraz z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy⁴ (dalej: k.k.w.). Zgodnie z uzasadnieniem projektu proponowane zmiany zmierzają do umożliwienia referendarzom sądowym wymierzania kar nagany albo grzywny za wykroczenia w postępowaniu nakazowym. Artykuł 32 § 1 nowelizowanego k.p.w. stanowi, że rozstrzygnięcia zapadają w postaci orzeczeń, zarządzeń albo mandatów karnych. Zgodnie z proponowaną zmianą § 2 tego artykułu orzeczenia byłyby wydawane w formie wyroku, postanowienia albo nakazu karnego. W myśl dodawanego art. 32 § 2a k.p.w. nakaz karny byłby wydawany przez referendarza sądowego, gdy ustawa to przewiduje. Zaistnienie możliwości wydania nakazu karnego stanowiłoby przesłankę do skierowania przez prezesa sądu, po wszczęciu postępowania, sprawy na posiedzenie (proponowana zmiana art. 60 § 1 pkt 7 k.p.w.). Referendarz sądowy wydawałby na posiedzeniu nakaz karny w sprawach o wykroczenia, w których wystarczające jest wymierzenie nagany lub grzywny; nakazem karnym nie można by było orzec środka karnego. W razie stwierdzenia braku

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 729, ze zmianami.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 821, ze zmianami.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 265 i 285.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 523 i 568.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. *CB-WP.070-3.16* 2021

Data wpływu *13.01.2021*

podstaw do wydania nakazu karnego referendarz sądowy zarządzeniem przekazywałby sprawę prezesowi sądu, który miałby obowiązek wydać stosowne zarządzenie, nie wyłączając skierowania sprawy na posiedzenie w przedmiocie wydania wyroku nakazowego. Nakaz karny, od którego nie zostanie wniesiony sprzeciw lub sprzeciw zostałby cofnięty, podlegałby wykonaniu jak prawomocny wyrok skazujący (projektowany art. 94a k.p.k.). Proponowane zmiany dotyczą ponadto m.in. zniesienia instytucji odmowy przyjęcia mandatu karnego przez sprawcę wykroczenia (proponowane uchylenie art. 97 § 2 k.p.w.). Zgodnie z proponowaną regulacją obowiązywałaby zasada, że grzywnę uważa się za nałożoną mandatem karnym z chwilą uiszczenia grzywny funkcjonariuszowi, który ją nałożył (proponowany art. 98 § 2 k.p.w.). W przypadku nieuiszczenia grzywny nałożonej mandatem zaocznym organ, którego funkcjonariusz nałożył grzywnę, występowałby do sądu z wnioskiem o ukaranie (proponowany art. 99 k.p.k.). Od nieprawomocnego mandatu karnego ukaranemu przysługiwałoby, w terminie 7 dni od dnia nałożenia grzywny tym mandatem karnym, odwołanie do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce popełnienia wykroczenia; odwołanie byłoby wnoszone bezpośrednio do sądu (proponowany art. 99a § 1 k.p.w.). Odwołujący się byłby obowiązany do wskazania, czy zaskarża on mandat co do winy, czy co do kary (proponowany art. 99a § 2 k.p.w.). Zgodnie z uzasadnieniem projektu w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie obowiązywałby zakaz *reformationis in peius* – sąd rozpoznający sprawę po wniesieniu odwołania mógłby orzec na niekorzyść ukaranego (proponowany art. 99a § 6 k.p.k.). Po rozpoznaniu odwołania sąd orzekałby o utrzymaniu zaskarżonego mandatu karnego w mocy albo uchylałby mandat karny i orzekał co do istoty lub umarzał postępowanie (proponowany art. 99a § 7 k.p.k.). Od wyroku sądu zapadłego w wyniku rozpoznania odwołania przysługiwałaby stronom apelacja (proponowany art. 99b k.p.k.). Mandat karny stawałby się prawomocny z upływem terminu do wniesienia odwołania, z chwilą cofnięcia odwołania lub z chwilą uprawomocnienia się wyroku utrzymującego w mocy mandat karny albo wyrok sądu odwoławczego utrzymującego w mocy taki wyrok (proponowany art. 99c k.p.k.). Uprawnionym do uchylenia prawomocnego mandatu karnego byłby sąd okręgowy, na którego obszarze działania została nałożona grzywna (proponowany art. 101 § 2 k.p.k.). Przewidziane w projekcie modyfikacje pozostałych zmienianych ustaw dotyczą: terminu ustania karalności wykroczenia (projektowany art. 45 § 1 k.w.), zaliczania na poczet grzywny orzeczonej za wykroczenie kwot uiszczonych lub wyegzekwowanych z tytułu grzywny nałożonej mandatem karnym za to samo wykroczenie (proponowany art. 52b k.k.w.) oraz wskazania, że stanowiska podsekretarzy stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, przez których Minister Sprawiedliwości sprawuje nadzór nad działalnością sądów, nie są wyższymi stanowiskami w służbie cywilnej (proponowany art. 52 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej).

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Autor:

Marcin Fryźlewicz
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Sobolewski
Przemysław Sobolewski